

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS BESLUT (sjätte avdelningen)

den 3 juli 2014*

”Begäran om förhandsavgörande — Direktiven 93/13/EEG och 2008/48/EG — Tidsmässigt och materiellt tillämpningsområde — Omständigheter som inträffat före Rumäniens anslutning till Europeiska unionen — Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna — Genomförande av unionsrätten — Föreligger inte — Uppenbart att domstolen saknar behörighet — Artiklarna 49 FEUF och 56 FEUF — Uppenbart att talan ska avvisas”

I mål C-92/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Judecătoria Cămpulung (Rumänien) genom beslut av den 25 februari 2014, som inkom till domstolen den 5 mars 2014, i målet

Liliana Tudoran,

Florin Iulian Tudoran,

Ilie Tudoran

mot

SC Suport Colect SRL,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Borg Barthet samt domarna E. Levits (referent) och M. Berger,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

med hänsyn till att domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, har beslutat att i enlighet med artikel 53.2 i domstolens rättegångsregler avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat,

följande

* Rättegångsspråk: rumänska.

Beslut

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 49 FEUF och 56 FEUF, artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), artiklarna 3 och 10 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal (EGT L 95, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 12, s. 169) och vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, s. 66).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Liliana Tudoran, Florin Iulian Tudoran och Ilie Tudoran, å ena sidan, och SC Suport Colect SRL (nedan kallat Suport Colect), å andra sidan. Målet rör tillvägagångssättet för indrivning av en skuld som uppstått genom ett kreditavtal för förvärv av fast egendom med inteckning i densamma som säkerhet.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Artikel 10.1 andra stycket i direktiv 93/13 har följande lydelse:

”Dessa bestämmelser [i direktiv 93/13] skall tillämpas på alla avtal som sluts efter den 31 december 1994.”
- 4 I artikel 2.2 i direktiv 2008/48 anges följande:

”Detta direktiv ska inte tillämpas på

 - a) Kreditavtal för vilka det som säkerhet finns en inteckning eller en annan jämförbar vanligt förekommande säkerhet i en medlemsstat i fast egendom eller för vilka det som säkerhet finns en rättighet med anknytning till fast egendom.
 - b) Kreditavtal som är avsedda för att förvärva eller behålla äganderätt till mark eller en befintlig eller planerad byggnad.

...”

Rumänsk rätt

- 5 I artikel 372 i civilprocesslagen anges följande:

”Utmätning får endast ske i kraft av en dom eller annan skriftlig handling som enligt lagen utgör en exekutionstitel.”
- 6 Artikel 379.1 i denna lag har följande lydelse:

”Utmätning av lös eller fast egendom får endast ske om fordran är säker, förfallen och exigibel.”
- 7 I artikel 399 i civilprocesslagen anges följande:

”De som berörs eller lider skada av utmätningen kan framställa invändning mot utmätningen eller andra verkställighetsbeslut.”

- 8 I artikel 120 i lagdekret nr 99 av den 6 december 2006 om kreditinstitut och kapitalkrav (Monitorul Oficial al României nr 1027) (nedan kallat lagdekret nr 99) preciseras följande:

”Kreditavtal, däribland panträttsavtal eller borgensavtal, som ingås av ett kreditinstitut, utgör exekutionstitlar.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 9 Klagandena i det nationella målet ingick den 5 oktober 2006 ett kreditavtal med Banca Comercială Română. Avtalet rörde ett belopp på 17 200 euro för förvärv av fast egendom i Câmpulung (Rumänien).
- 10 Enligt avtalet gäller fast räntesats under det första året från det att krediten ställs till förfogande. Därefter gäller en rörlig räntesats, som beräknas utifrån den rörliga referensräntesatsen, som kungörs vid bankens säte, med tillägg för en variabel som kallas ”låntagarens reglering av skulden”, vilken grundas på gäldenärens förmåga att avtalsenligt betala på förfallodagen, och uttrycks i antalet dagars försening.
- 11 Dessutom föreskrivs i avtalet förhöjd räntesats med hänsyn till gäldenärens betalningsförmåga. Räntesatsen höjs således med hänsyn till betalningsförseningens längd.
- 12 Den 11 oktober 2006 ingick Florin Iulian Tudoran och Liliana Tudoran med samma bank ett kreditavtal med fast egendom som säkerhet. Egendomen pantsattes med första prioritet för banken, som säkerhet för betalningar som följer av kreditavtalet.
- 13 Den 12 maj 2009 sände banken en erinran till klagandena i det nationella målet med anledning av att de inte uppfyllt sina förpliktelser enligt avtalet, närmare bestämt genom att inte göra vissa amorteringar. De avkrävdes 233,91 euro, som skulle betalas inom sju dagar från delgivningen. Det erinrades om att hela restskulden skulle bli exigibel, om gäldenärerna inte betalade i tid, och att banken förbehöll sig rätten att begära utmätning.
- 14 Fordran mot klagandena i det nationella målet vidareöverläts vid två tillfällen. Fordran förvärvades slutligen av Suport Colect genom överlåtelseavtal av den 5 augusti 2009.
- 15 Suport Colect begärde den 18 maj 2012 utmätning gentemot klagandena i det nationella målet.
- 16 Den 15 mars 2013 utfärdade kronofogden, på Support Colects begäran, ett betalningsföreläggande med stöd av det kreditavtal och det avtal om säkerhet i fast egendom som ingåtts av klagandena i det nationella målet. Betalningsföreläggandet avsåg ett belopp på 16 980,75 euro.
- 17 Med stöd av detta betalningsföreläggande genomfördes utmätning i lön och i den fasta egendom som ställts som säkerhet för det kreditavtal som är i fråga i det nationella målet.
- 18 Den 13 juni 2013 väckte klagandena i det nationella målet talan vid Judecătoria Câmpulung med invändning mot samtliga utmättningsbeslut. De yrkade att samtliga utmättningsbeslut och betalningsföreläggandet skulle upphävas.
- 19 Klagandena i det nationella målet hävdade i sak att utmätningen grundas på en fordran som inte uppfyller villkoren i artikel 379.1 i civilprocesslagen, eftersom den inte är säker, förfallen och exigibel. De summor som utgör skuldbeloppet kan således inte specificeras.

- 20 Den hänskjutande domstolen inhämtade ett sakkunnigutlåtande från finansiell expertis för att få klarhet i fordrans exakta omfattning. Den ställde sig därefter frågande till huruvida avtalsbestämmelserna rörande hur räntesatserna ska bestämmas enligt det i det nationella målet aktuella kreditavtalet är förenliga med direktiven 93/13 och 2003/48, och huruvida artikel 120 i lagdekret nr 99 är förenlig med artiklarna 49 FEUF och 56 FEUF samt artikel 47 i stadgan.
- 21 Judecătoria Cămpulung har mot denna bakgrund beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
- ”1) Är bestämmelserna i [direktiven 93/13 och 2008/48] även tillämpliga på ett kreditavtal som ingicks den 5 oktober 2006, före Rumäniens anslutning till Europeiska unionen, men som har fortsatt verkan i och med att bestämmelser i avtalet verkställs för närvarande till följd av senare överlåtelse av krediten enligt avtalet?
 - 2) Om den första frågan besvaras jakande, kan då sådana villkor som villkoret om ’låntagarens reglering av skulden’ – som avser försenade betalningar från gäldenärens sida – och villkoret om ökning av räntesatsen efter ett års tid – enligt vilket räntesatsen efter denna tid ska motsvara Banca Comercială Românas rörliga referensräntesats, som kungörs vid bankens säte, plus 1,90 [procentenheter] – anses som oskäligen enligt [direktiv 93/13]?
 - 3) Utgör principen om ett effektivt domstolsskydd för enskildas rättigheter enligt unionsrätten, som garanteras i artikel 47 i [stadgan], hinder för en sådan nationell bestämmelse som artikel 120 i lagdekret nr 99 ..., enligt vilken ett avtal om bankkredit, som ingås genom skriftlig handling upprättad av privatpersoner utan att avtalsvillkoren har förhandlats med gäldenären, utgör en exekutionstitel och gör det möjligt för kronofogden att verkställa utmätning av gäldenärens egendom, efter en summarisk prövning och efter att ha fått tillstånd till utmätning genom ett förfarande som inte är av tvistemålskaraktär, där domstolarna har begränsad möjlighet att utreda fordringens storlek?
 - 4) Ska [direktiv 93/13] tolkas så, att det utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning, som till exempel artikel 372 och följande artiklar i den gamla civilprocesslagen (cod de procedură civilă), enligt vilken borgenären kan kräva att en prestation som grundas på oskäligen avtalsvillkor fullgörs genom att den egendom som ställts som säkerhet för fordringen utmäts, och således genom försäljning av fast egendom, trots konsumentens invändning, utan att någon oberoende domstol gör en bedömning av avtalsvillkoren?
 - 5) Kan en nationell bestämmelse, som till exempel artikel 120 i lagdekret nr 99 ..., enligt vilken ett avtal om bankkredit utgör en exekutionstitel, påverka etableringsfriheten enligt artikel 49 FEUF samt friheten att tillhandahålla tjänster enligt artikel [56] FEUF, eftersom den kan avhålla medborgare i unionen från att etablera sig i en medlemsstat där ett kreditavtal som ingås av ett privat institut utgör en exekutionstitel som likställs med en dom?
 - 6) Om föregående frågor besvaras jakande, kan den nationella domstolen då ex officio fastställa att en sådan exekutionstitel, som ligger till grund för utmätning för en kredit enligt ett dylikt avtal, inte är verkställbar?”

Förfarandet vid domstolen

- 22 Den hänskjutande domstolen har i begäran om förhandsavgörande begärt att domstolen ska besluta om skyndsamt handläggning enligt artikel 105 i domstolens rättegångsregler.

- 23 I artikel 53.2 i dessa rättegångsregler föreskrivs emellertid att om det är uppenbart att domstolen saknar behörighet att pröva ett mål eller om det är uppenbart att en begäran eller en ansökan inte kan tas upp till prövning, får domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat, utan vidare handläggning.
- 24 Denna bestämmelse ska tillämpas i förevarande fall, varför det saknas anledning att fatta ett beslut avseende begäran om skyndsamt handläggning.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 25 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida direktiven 93/13 och 2008/48 ska tolkas så, att deras bestämmelser är tillämpliga på ett avtal om fastighetskredit som ingåtts innan Rumänien anslöt sig till Europeiska unionen men som alltjämt har rättsverkningar, och huruvida domstolen är behörig att besvara den andra och den fjärde frågan.
- 26 Vad rör direktiv 93/13 framgår det av begäran om förhandsavgörande att det i det nationella målet aktuella kreditavtalet ingicks den 5 oktober 2006 och att avtalet om säkerhet i fast egendom ingicks den 11 oktober 2006, det vill säga före den 1 januari 2007, som är den dag då Rumänien anslöt sig till unionen.
- 27 Domstolen är visserligen behörig att tolka unionsrätten, vad avser dess tillämpning i en medlemsstat, endast från och med dagen för den statens anslutning till unionen (beslut Pohotovost', C-153/13, EU:C:2014:264, punkt 24 och där angiven rättspraxis).
- 28 Det framgår emellertid av artikel 10.1 andra stycket i direktiv 93/13 att denna bestämmelse endast ska tillämpas på avtal som sluts efter den 31 december 1994, vilket är den dag då fristen för införlivande av detta direktiv gick ut, varför datumet då det i det nationella målet aktuella avtalet ingicks är avgörande för frågan huruvida direktivet ska tillämpas på detta avtal, medan den period då detta avtal har rättsverkningar saknar relevans.
- 29 Eftersom det i det nationella målet aktuella kreditavtalet ingicks den 5 oktober 2006 och det därtill knutna avtalet om säkerhet i fast egendom ingicks den 11 oktober 2006, konstaterar domstolen att direktiv 93/13 inte är tillämpligt i målet vid den nationella domstolen.
- 30 Vad för det andra rör direktiv 2008/48 räcker det att konstatera att det i artikel 2.2 a och b anges att kreditavtal för vilka det som säkerhet finns en in-teckning och kreditavtal som är avsedda för att förvärva eller behålla äganderätt till mark eller en befintlig eller planerad byggnad inte omfattas av direktivets tillämpningsområde.
- 31 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att det avtal som är i fråga i det nationella målet är ett kreditavtal som är avsett för att förvärva fast egendom och att säkerhet har ställts genom in-teckning, varför direktiv 2008/48 inte är tillämpligt på de faktiska omständigheterna i det nationella målet.
- 32 Således är varken direktiv 93/13 eller direktiv 2008/48 tillämpligt i målet vid den nationella domstolen.

Den andra och den fjärde frågan

- 33 Mot bakgrund av svaret på den första frågan konstaterar domstolen att det saknas skäl att besvara den andra och den fjärde frågan.

Den femte frågan

- 34 Den hänskjutande domstolen har ställt den femte frågan för att få klarhet i huruvida artiklarna 49 FEUF och 56 FEUF ska tolkas så, att de utgör hinder mot en nationell bestämmelse, som den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken ett avtal om bankkredit utgör en exekutionstitel.
- 35 Det ska påpekas att domstolen, för att pröva sin behörighet måste pröva de förutsättningar under vilka frågorna hänskjutits till den av nationell domstol (se, för ett liknande resonemang, dom Volker und Markus Schecke och Eifert, C-92/09 och C-93/09, EU:C:2010:662, punkt 39, och Susisalo m.fl., C-84/11, EU:C:2012:374, punkt 16).
- 36 Det ska härvid erinras om att domstolen inte är behörig att besvara en fråga i en begäran om förhandsavgörande, om det är uppenbart att den unionsrättsliga bestämmelse som ska tolkas av domstolen inte är tillämplig (dom Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, C-139/12, EU:C:2014:174, punkt 41 och där angiven rättspraxis).
- 37 Vad rör de unionsrättsliga regler som det begärts tolkning av ska det erinras om att EUF-fördragets bestämmelser om friheten att tillhandahålla tjänster inte är tillämpliga på verksamheter som i alla relevanta avseenden är begränsade till en och samma medlemsstat (se, vad rör etableringsfriheten, dom kommissionen/Frankrike, C-389/05, EU:C:2008:411, punkt 49 och där angiven rättspraxis, och, vad rör friheten att tillhandahålla tjänster, dom Omalet, C-245/09, EU:C:2010:808, punkt 12 och där angiven rättspraxis).
- 38 Det ska likväl erinras om att under vissa förutsättningar utgör den aktuella situationens rent inhemska karaktär inte något hinder för att domstolen besvarar en fråga som har ställts till den enligt artikel 267 FEUF.
- 39 Så kan bland annat vara fallet om den nationella domstolen enligt nationell rätt är skyldig att tillerkänna medborgare i den medlemsstat där nämnda domstol är belägen samma rättigheter som dem som medborgare i andra medlemsstater, som befinner sig i samma situation, har enligt unionsrätten (se, för ett liknande resonemang, dom Guimont, C-448/98, EU:C:2000:663, punkt 23, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, C-451/03, EU:C:2006:208, punkt 29, och Cipolla m.fl., C-94/04 och C-202/04, EU:C:2006:758, punkt 30), eller om begäran om förhandsavgörande avser unionsrättsliga bestämmelser till vilka det hänvisas i en medlemsstats nationella rätt för att fastställa vilka regler som är tillämpliga på en rent inhemsk situation i denna stat (se, för ett liknande resonemang, bland annat, dom Dzodzi, C-297/88 och C-197/89, EU:C:1990:360, punkt 36; Poseidon Chartering, C-3/04, EU:C:2006:176, punkt 15, och Romeo, C-313/12, EU:C:2013:718, punkt 21).
- 40 Domstolen konstaterar i förevarande fall att tvisten vid den nationella domstolen i alla avseenden är begränsad till en och samma medlemsstat. Tvisten avser nämligen utmätning av en fordran som har sin grund i ett kreditavtal med därtill knuten säkerhet i fast egendom, vilket ingåtts mellan rumänska medborgare och en rumänsk bank, och där det är ett rumänskt bolag - som övertagit fordran - som har begärt utmätning.
- 41 Det framgår inte av begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen enligt nationell rätt är skyldig att behandla parterna i det nationella målet på ett sätt som motsvarar den behandling som en näringsidkare i en annan medlemsstat, som befinner sig i samma situation, har rätt till enligt unionsrätten. Det framgår inte heller att den hänskjutande domstolen måste grunda sig på en tolkning av unionsrättsliga bestämmelser för att fastställa innehållet i den nationella lagstiftning som är tillämplig i detta fall.

42 Det är uppenbart att den hänskjutande domstolen inte har lämnat tillräckligt konkreta uppgifter för att det ska kunna fastställas ett samband mellan artiklarna 49 FEUF och 56 FEUF och den nationella lagstiftning som är tillämplig i tvisten vid den nationella domstolen, vilken i alla avseenden är begränsad till en och samma medlemsstat. Den femte frågan kan således inte upptas till sakprövning.

Den tredje frågan

43 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida principen om ett effektivt domstolsskydd av rättigheter som tillerkänns enskilda enligt unionsrätten, såsom den garanteras i artikel 47 i stadgan, ska tolkas så, att den utgör hinder mot en nationell bestämmelse, som artikel 120 i lagdekret nr 99, enligt vilken ett av ett kreditinstitut ingånget kreditavtal utgör en exekutionstitel.

44 Det framgår av fast rättspraxis att de krav som följer av skyddet för de grundläggande rättigheterna är bindande för medlemsstaterna när de tillämpar unionsrätten (se beslut *Asparuhov Estov m.fl.*, C-339/10, EU:C:2010:680, punkt 13, och *Chartry*, C-457/09, EU:C:2011:101, punkt 22).

45 I artikel 51.1 i stadgan föreskrivs på samma sätt att bestämmelserna i den riktar sig till medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten. I artikel 6.1 FEU och artikel 51.2 i stadgan preciseras också att dessa bestämmelser inte på något sätt ska utöka unionens befogenheter så som de definieras i fördragen.

46 Såsom framgår av punkterna 32 och 42 ovan, är emellertid varken direktiven 93/13 och 2008/48 eller artiklarna 49 FEUF och 56 FEUF tillämpliga i tvisten vid den nationella domstolen.

47 Beslutet om hänskjutande innehåller vidare ingen konkret omständighet som gör det möjligt att anse att saken i det nationella målet har någon anknytning till andra bestämmelser i unionsrätten eller rör en nationell bestämmelse som genomför unionsrätten, i den mening som avses i artikel 51.1 i stadgan.

48 Mot denna bakgrund konstaterar domstolen att det är uppenbart att den saknar behörighet att besvara den hänskjutande domstolens tredje fråga.

49 Den sjätte frågan behöver inte prövas. Det följer av samtliga ovan angivna överväganden att domstolen enligt artikel 53.2 i rättegångsreglerna uppenbart saknar behörighet att besvara den tredje frågan och att det är uppenbart att den femte frågan inte kan tas upp till prövning.

Rättegångskostnader

50 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG är inte tillämpliga i målet vid den nationella domstolen.

Det är vidare uppenbart att Europeiska unionens domstol saknar behörighet att besvara den tredje frågan som *Judecătoria Câmpulung* har ställt genom beslut av den 25 februari 2014, och att den femte frågan från denna domstol inte kan tas upp till prövning.

Underskrifter